

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 58/16
Люксембург, 7 юни 2016 г.

Решение по дело C-47/15
Sélina Affum/Préfet du Pas de Calais и Procureur général de la Cour d'appel
de Douai

„Директивата относно връщането“ не допуска на гражданин на страна извън ЕС да се наложи наказание лишаване от свобода, преди да се проведе процедура за връщането му, с единствения мотив, че е влязъл незаконно на територията на държава членка през вътрешна граница на Шенгенското пространство

Това се отнася и за случаите, когато този гражданин минава само транзит през територията на съответната държава членка, заловен е при излизане от Шенгенското пространство и по отношение на него се провежда процедура за обратно приемане в държавата членка, откъдето идва

Директивата за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни („Директивата за връщане“)¹ установява общи стандарти и процедури, приложими в държавите членки за извеждането от тяхна територия на граждани на страни извън ЕС в незаконен престой.

Директивата предвижда, че по отношение на всеки гражданин на страна извън ЕС в незаконен престой трябва да се приеме решение за връщане. С това решение по принцип започва период за доброволно напускане, последван, ако е необходимо, от мерки за принудително извеждане.

При липса на доброволно напускане Директивата налага на държавите членки да предприемат принудително извеждане, като използват възможно най-малко принудителни мерки. Единствено при опасност извеждането да не се проведе успешно държавата членка може да пристъпи към задържане на засегнатото лице, чиято продължителност в никакъв случай не може да надхвърля 18 месеца.

Френското право предвижда, че гражданин на страна извън ЕС може да бъде наказан с лишаване от свобода за срок от една година, ако влезе незаконно на френска територия. Освен това във Франция лице, по отношение на което са налице една или няколко основателни причини да се предположи, че е извършило престъпление, което се наказва с лишаване от свобода, може временно да бъде задържано с цел да е на разположение на разследващите органи („предварително задържане“).

На 22 март 2013 г. г-жа Sélina Affum, гражданка на Гана, е заловена от френската полиция на входния пункт на тунела под Ламанш в автобус, пътуващ от Гент (Белгия) за Лондон (Обединеното кралство). Тъй като представя белгийски паспорт със снимка и име на трето лице и не разполага с какъвто и да било документ за самоличност или документ за задгранично пътуване на свое име, тя е задържана за незаконно влизане на френска територия. Впоследствие френските органи искат от Белгия обратното да я приеме на своя територия.

¹ Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, стр. 98). Дания, Обединеното кралство и Ирландия не са обвързани с тази директива.

Г-жа Affum оспорва законосъобразността на предварителното задържане пред Cour de cassation (Касационния съд) на Франция, който поставя на Съда на ЕС въпрос дали Директивата за връщане допуска налагане на наказание лишаване от свобода за незаконно влизане на национална територия от гражданин на страна извън ЕС.

В решението си от днес Съдът, най-напред, напомня решение Achughbadian², на което Cour de cassation изрично се позовава във въпросите си. Съгласно споменатото решение **Директивата за връщане не допуска правна уредба на държава членка, която наказва незаконния престой с лишаване от свобода** на гражданин на страна извън ЕС, за когото установената в тази директива процедура за връщане все още не е приключила. Според същата юрисдикция Директива все пак позволява лишаването от свобода на такъв гражданин, ако към него вече е приложена такава процедура, но той продължава да пребивава незаконно на територията на държавата членка без основателна причина³. Освен това Директивата допуска и административно задържане с оглед определяне дали престоят на гражданин на страна извън ЕС е законен или не.

По-нататък, Съдът констатира, че незаконното влизане е едно от фактическите обстоятелства, които могат да доведат до незаконен престой по смисъла на Директивата за връщане. **Директивата следователно е приложима по отношение на гражданин на страна извън ЕС, който като г-жа Affum незаконно е влязъл** на територията на държава членка и за който поради този факт се счита, че е в незаконен престой. По отношение на такъв гражданин следователно трябва да се приложат предвидените в Директивата общи стандарти и процедури за извеждане и то докато престоят му не бъде евентуално узаконен.

Съдът освен това отбелязва, че предвидените в Директивата изключения⁴ не допускат държавите членки да изключат гражданин като г-жа Affum от приложното поле на Директивата с мотива, че незаконно е преминал вътрешна граница на Шенгенското пространство (в случая френско-белгийската граница) или че е задържан при опит да напусне това пространство (тъй като Обединеното кралство всъщност не е част от Шенгенското пространство).

Впрочем фактът, че се провежда процедура за обратно приемане на г-жа Affum в държавата членка, от която тя идва (Белгия), не прави Директивата неприложима по отношение на нея. Обратното приемане всъщност води само до прехвърляне на задължението за прилагане на процедурата за връщане върху държавата членка, в която гражданинът трябва да бъде върнат (в случая Белгия). Лишаването от свобода на гражданин на страна извън ЕС в незаконен престой би забавило образуването на тази процедура и ефективното му отвеждане, засягайки по такъв начин полезното действие на Директивата.

Накрая, обстоятелството, че г-жа Affum е минавала само транзит, не е пречка за прилагането на Директивата: всъщност пътуващ в автобус гражданин на държава извън ЕС, който не отговаря на условията за влизане, в действителност присъства на територията на съответната държава членка (в случая Франция) и е в „незаконен престой“ по смисъла на Директивата, тъй като последната не предвижда условие за минимална продължителност на присъствието или за намерение за оставане на тази територия.

Тъй като Директивата е приложима, на г-жа Affum не може, преди да се проведе процедура за връщането ѝ, да се наложи наказание лишаване от свобода единствено поради

² Решение от 6 декември 2011 г., *Achughbadian* (C-329/11, вж. прессъобщение № 133/11).

³ В друго решение Съдът уточнява, че директивата допуска също налагане на наказание лишаване от свобода на гражданин на страна извън ЕС в незаконен престой, когато процедурата за връщане е била приложена и гражданинът отново влиза на територията на държавата членка, нарушавайки забраната за влизане (решение на Съда от 1 октомври 2015 г., *Celaj*, C-290/14, вж. прессъобщение № 112/15).

⁴ Съгласно директивата държавите членки могат да решат да не я прилагат за граждани на страни извън ЕС, по отношение на които има отказ за влизане в съответствие с член 13 от Кодекса на шенгенските граници или които са задържани или засечени от компетентните органи във връзка с незаконно прекосяване по суша, море или въздух на външната граница на държава членка и които впоследствие не са получили разрешение или право на престой в тази държава членка.

незаконното ѝ влизане на френска територия. Френските органи обаче дори не са образували такава процедура.

В този смисъл Съдът приема, че поради същите съображения като изложените в решение Achughbabian държавите членки не могат единствено поради факта на незаконно влизане, довело до незаконен престой, да позволят налагане на наказание лишаване от свобода на граждани на страни извън ЕС, за които установената в Директивата процедура за връщане все още не е приключила, тъй като такова наказание лишаване от свобода би могло да осуети прилагането на Директивата, като забави връщането и така засегне полезното ѝ действие. Съдът уточнява, че това все пак не изключва възможността държавите членки да предвидят наказание лишаване от свобода за извършването на други правонарушения, които не се изчерпват с обстоятелството на незаконно влизане, включително и за случаи, при които споменатата процедура все още не е приключила.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708